

gazetesinin
okurlarına
armağanıdır.
Çarşamba
günleri
yayımlanır.

A

KADEMİK

Sayfalar

Cilt: 11 Sayı: 6
23 ŞUBAT 2011 ÇARŞAMBA

Hazırlayanlar: M. Ali UZ - Ali IŞIK

maliuz@merhabagazetesi.com.tr • aliisik42@mynet.com

Halit Güler

ÖZEL SAYISI -II-

Ş. Funda
KÜÇÜKKONER

YAZARIMIZ HALİT GÜLER'LE ÖNEMLİ KONULARDA KONUŞTUK

Şefika Küçükkoner: Babanızın Alibeyhüyüğü Kasabasında imamlık yaptığı, birçok öğrenci yetiştirdiği, köyünde ve çevresinde sevilen bir kimse olduğu söylenir. Babanızdan biraz bahsederek sohbetimize başlayabilir miyiz?

Halit Güler: Rahmetli babam, uzun seneler imamlık yapmış, gerçekten çevresinde sevilen ve saygı gösterilen bir kimse idi. Rahmetli babam, hem eski yazıyı ve hem de yeni yazıyı çok güzel yazar ve okur, kasabamızda hem imamlık ve hem de terzilik yapardı. Harman zamanı köylüler, imamlık hakkını buğday olarak verirlerdi. Ücretini babam, tek atlı bir arabayla hasat zamanı kırlarda harman harman dolaşarak toplardı.

Rahmetli babam, mahallenin çocuklarını da okuturdu. Onlar için bir ücret almazdı. Şu senelerde bile, beni

senin baban okuttu diyen birçok insana rastlarım.

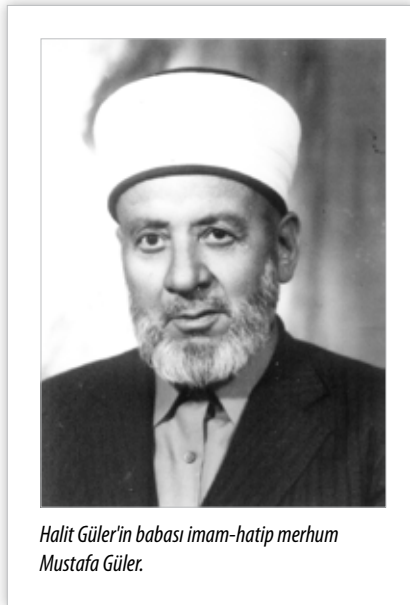
Babamın dikiş makinesi vardı ve namaz vakitlerinin dışında evimizde terzilik yapardı. Bizim ailede imamlık ve terzilik dede mesleği.

Babamın sesi güzeldi, kıraati düzgündü ve güzel Kur'an-ı Kerim okurdu Babam, kasabamızda 30 yıla yakın imamlık yaptı. Sonra Konya'ya taşındık. Babamın, Konya'ya taşınuncaya kadar hiç resmi görevi olmadı. Konya'da imam olabilmek için önce dışarıdan bitirme imtihanlarına giderek ilkokul diploması aldı. Sonra imamlık imtihanını da kazanarak Ulurmak Ali Hoca Camii'ne resmi imam oldu. 15 sene resmi görev yaptıktan sonra yaş haddinden emekli oldu. Benim de kendisi gibi yetişme vesile olduğu için babamı hep rahmet ve minnetle anarım.

Ş.K.: İlkokulu bitirdikten sonra Dorlalı Hoca Nasır Efendide Arapça okuduğunuzu biliyoruz. Ondan biraz bahsedebilir misiniz?

H.G.: İlkokulu 1946 yılında Konya'da bitirdim. Rahmetli babam o yıllarda Çumra'nın yürük köylerinden birinde imamlık yapıyordu.

Rahmetli babam beni hafız yapmak istiyordu. Ailem Konya'ya göç etmişti. Ağabeyim çok ağır bir hastalık geçirince köyümüze dönmek zorunda kaldık. Köyde babamdan Kur'an-ı Kerimi öğrendim ve hafızlığa başladım. Demiştim ya imamlık ve terzilik bizim dede mesleğimiz diye. Köyde hem hafızlığa çalışıyor ve hem de terzilik yapan ağabeyime yardım ediyordum. Babam, baktı gördü ki bu işler köyde iyi gitmeyecek ve başarılı

Halit Güler'in babası imam-hatip merhum Mustafa Güler.

olunmayacak. Onun üzerine okumak ve hafız olmak için beni Konya'ya gönderdi.

Köyümüzde bakkallık yapan Ahmet Ağa'nın oğlu Kâmil Yaylalı Konya'da hafızlığını bitirmiş ve Nâsır Efendi'de Arapça okuyormuş. Babasının teşvikiyle beni de onun yanına gönderdiler. Kâmil Yaylalı, Konya'nın Mengene semtinde bir cami kıldırıyordu ve caminin evinde oturuyordu. Bekardı. O evde beraber kalmaya başladık.

Konya'da Dorlalı Nasır Efendi'de Arapça okumaya başladık. Nâsır Efendi, emekli olmadan önce Çumra'nın köylerinde tahsildarlık yapmış. Babam kendisini oralardan tanıyormuş. Babamın ricasını kabul etti, ben de onda okumaya başladım. Hoca Efendi'nin evi İstanbul cadde-sinde Nümune Fırınının arkasında bir yerdedi. Bizim kaldığımız evde Mengenede. İki evin arasında herhalde 3-4 kilometrelik bir mesafe vardı. Her sabah yürüyerek hocamızın evine gider, okuduktan sonra yürüyerek evimize dönerdik. Bu yürüyüş bizim için bir zahmet ve yorgunluk değil, büyük bir zevkti.

Hocamız Nasır Efendi, 50 yaşından yani emekli olduktan sonra Arapça okumaya başlamış. Hocası Konya'nın sayılı âlimlerinden Hacı İsa Efendi idi. Bir taraftan okuyor, diğer taraftan kendisi de okutuyordu. Evini bu işe tahsis etmişti. Öğrenmeye ve öğretmeye çok meraklı idi. Talebelerinden ufacık bir rahatsızlık belir-

tisi görülmezdi. Biz talebeleri hocanın bu halini bildiğimiz ve kendisini sevdiğimiz için iyi derse çalışır ve mahcup olmamaya çaba sarf ederdik.

1951 yılında Konya'ya da imam-hatip okulu açılınca ben oraya geçtim. İmam-Hatip Okulunda Nâsır Efendi'de okuduğum Arapçanın çok faydasını gördüm ve onunla okulu bitirdim. Kendisini her zaman takdirle ve hayırlı yâd ederim. Allah rahmet eylesin.

Ş.K.: T. İmam-Hatip Okulları Mezunları Cemiyeti Konya'da İslâm'ın İlk Emri Oku mecmuasını çıkartmış. Siz ve arkadaşlarınız bu Mecmuasının çıkarılmasını araştırdık ve bu yayın işinde önemli görevler üstlendiğinizi öğrendik. Ondan biraz bahseder misiniz?

H.G.: Askerliğimi yedek subay olarak yaptım ve Haziran 1960'ta terhis oldum. Konya İmam-Hatip Okulunu bitirmiştım ve henüz yüksek tahsilim yoktu.1960 yılının Aralık ayında Konya'nın Büyükkumköprü semtindeki Hasta Mehmet Camii'ne imam-hatip olarak atandım. Aynı dönemde askerlik yaptığımız sınıf arkadaşlarım da benim gibi Konya'ya dönmüşlerdi. İmamlığın dışında çok boş vaktimiz vardı. Gençliğin ve idealizmin teşvik ve tesiriyle boş durmak istemiyorduk. Konya'da T. İmam-Hatip Okulları Mezunları Derneğini kurduk.

Derneğimize ve neslimize ilgiyi artırabilmek için bir şeyler yapmamız gerekiyordu. Aylık bir mecmua çı-

Halit Güler (sağda), Fevzi Halıcı ile röportaj yaparken.

Halit Güler talabelik arkadaşları Süleyman Özkafa ve Zekai Yaşlı ile.

kartmaya karar verdik. Mecmua çıkartacak kadar mali gücümüz de yoktu. Yalnızca iyi niyetimiz, bilgimiz, azmimiz ve cesaretimiz vardı. İzin alabilmek için biraz uğraştık. İslâm kelimesine takıldılar ve izin vermek istemediler. Nihayet *İslâm'ın İlk Emri Oku* mecmuasını çıkartma iznini aldık.

Mecmuamız kısa zamanda büyük ilgi gördü ve yurt çapında yayıldı. Önce Konya'da, sonra Ankara'da ve daha sonra İstanbul'da bastırdık. Baskı ve tertibi çok güzeldi. Kısa zamanda on binden fazla abonemiz oldu. Bu Mecmua kapandığı zaman yurtiçinde ve yurtdışında 12.000 abonesi vardı.

Yüksek İslâm Enstitüsünde öğrenci iken de mecmuayı devam ettirdik. Ben hayatımın en zevkli, en heyecanlı, en samimi, en verimli ve en ihlâslı günlerini *Oku* mecmuasında ve mecmuayı çıkaranların arasında yaşadım. *Oku* Mecmuasıyla ilgilenen her arkadaşımda, sizin de bildiğiniz gibi aynı hal vardı. Birilerimiz diğerlerine destek oluyor, moral ve güç veriyorduk. O nasıl bir haldî bilmiyorum.

Diğer yayın müdürü arkadaşlarım gibi ben de bir yazıdan dolayı soruşturma geçirdim ve cezaevine girdim. Benim mahkememe Konyalının gösterdiği ilgi, İslâm'ın İlk Emri *Oku* mecmuasının itibarını ve tesirini, arkadaşlarımızın *Oku* mecmuası hizmetiyle kazandıkları saygınlığı belgeler. Keşke *Oku* mecmuası hep devam etseydi. Şu anda Türkiye'de dinî alanda kalem sahibi olan kimselerin birçoğunun *Oku* mecmuasındaki yazarlar listesinde isimleri vardır. *Oku* mecmuasına hizmeti geçen arkadaşlarımızdan ölenleri rahmetle ve yaşayanları saygı

ile anıyor ve gıpta ile hatırlıyorum.

Ş.K.: İstanbul'da, Türkiye'nin en hareketli zamanında ve gençlik hareketlerinin merkezi sayılan Çağaloğlundaki bir süre yayıncılık yaptınız. Yayıncılık zevkli bir uğraş olduğu gibi, sıkıntılı ve çileli yönleri de herhalde vardır. Biraz bahseder misiniz?

H.G.: Hemen şunu ifade edeyim ki bizim nesil yayıncılığın ne olduğunu ve çileli taraflarını rahmetli Necip Fazıl ve Osman Yüksel Serdengeçti gibi dava adamlarından dinleyerek ve yazdıklarından öğrenerek büyüdük. Orun için yayıncılığın her şeye rağmen yapılması gereken bir hizmet olduğunu biliriz.

1965-66 döneminde Konya Yüksek İslâm Enstitüsünden mezun oldum. O anda imamdim. Aynı zamanda *İslâm'ın İlk Emri Oku* mecmuasını da yayınlamaya devam ediyorduk. İstanbul'da mecmuanın baskı işlerini takip eden arkadaşlarımız vardı. *Oku* mecmuasından bahsederken şahıs ismi vermekten çekiniyorum. Çünkü Konya ve İstanbul'da bu hizmete seve seve kendini vermiş, o kadar çok arkadaşımız vardı ki, isim verirsem bir kısmını dışarıda bırakırım diye korkuyorum.

Zaten benim talebelik yıllarımda da yayıncı ilgilim vardı. Yüksek İslâm Enstitüsünden mezun olan arkadaşlarımıza dinî alanda çeşitli görevler veriliyordu. Yayında ve basında o zaman zayıftık. Bu durumu dikkate alarak biz, yayıncı olmaya karar verdik. Hepimiz müftü, vaiz ve din dersi öğretmeni olacak değildik ya. Bazılarımız da gazeteci olsun istiyorduk. Rahmetli arkadaşımız Mustafa Pektut, İstanbul'da İrfan Yayınevini kurmuştu. İmamlıktan istifa ederek İstanbul'a gittim, Rahmetli Süleyman Özkafa ve Mehmet Doğru ile beraber İrfan Yayınevine katıldık. Benim İstanbul'daki yayıncılığım böyle başladı.

Yayınevimiz, sanki bizim değil de İmam-Hatip Neslinin idi. İmam-Hatip Okulları öğretmen ve öğrencileri Türkiye çapında bize sahip çıktılar

ve destek oldular, Mübalağa etmiyorum yayınevimiz sanki ülke çapında İmam-Hatip Okulu mensuplarının İstanbul'daki temsilciliği, irtibat bürosu ve haberleşme merkezi idi.

Prof. Dr. Muhammed Hamidullah'ın *İslâm Peygamberi* isimli iti ciltlik eserini ilk defa biz yayımladık. İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü hocalarından Mehmet Sofuoğlu'nun tercümesi olan *Sahib-i Müslim*'i orijinal metinleriyle 8 cilt halinde biz yayımladık.

İrfan Yayınevinden ayrıldık ama yayıncılıktan ve Bab-ı Âli'den ayrılmadık. Arkadaşım Mehmet Doğru ile Damla Yayınevinin kurduk. Damla Yayınevi ülkemizde ilk defa resimli, dinî ve millî muhtevalı çocuk kitapları yayınladı, bu alanda hem öncülük yaptı ve hem de örnek oldu.

Yayınevimize, merkezi bir yerde olduğumuz için politikacılar, gazeteciler, yazarlar, düşünürler, akademisyenler, öğretmen ve öğrenciler uğrurlar, çok seviyeli ve faydalı sohbetler yapılırdı.

Ben iki yayınevinin kurucuları arasında yer aldım. Çok şükür yarım asra yakın bir zaman oldu ikisi de devam ediyor. İrfan Yayınevi ve Damla Yayınevi. Ne yazık ki ömrümüzden çok sevdiğimiz ve gözümüz gibi üzerinde titredığımız imam-hatip neslinin emaneti olan *İslâm'ın İlk Emri Oku* mecmuası devam etmiyor. Yalnız halen çıkıyormuş gibi çeşitli toplantılara sohbetlere konu oluyor.

Ş.K.: Bir ara din görevlisi olarak kısa süneli Yunanistan'da buldunuz. Batı Trakya'da yaşayan soydaşlarımızla beraber olma şansını elde ettiniz. Önemli hatıra ve tespitlerinizin olduğunu biliyoruz. Gerçi Tuna Nehri Konuşaydı isimli eserinizde Batı Trakya'yla ilgili hatıralarınızı okuduk. Yine de sizden de duymak istiyoruz. Kısaca bunlardan bahsedebilir misiniz?

H.G.: Hay hay memnuniyetle ve övünçle bahsederim de, bu soruyu neden kısaca kaydıyla sordunuz. Herhalde uzun uzun anlatacağımı zanne-

derek konunun uzamasından korktunuz.

Ben, ayrı ayrı zamanlarda üç defa Batı Trakya'da buldum. İki Ramazan Gümülcüne ve köylerinde, bir Ramazan da İskeçe ve köylerinde görev yaptım, onlardan biri gibi yaşadım ve onlardan çok şey öğrendim.

İlk gidişim 1969, son gidişim de 1989 da oldu. Yirmi sene sonra Batı Trakya'ya gittiğim zaman hiçbir şeyin değişmemiş olduğunu gördüm. Son gidişimin üzerinden 20 sene daha geçti. Yine de hiçbir şeyin değişmemiş olduğunu yakından biliyorum. Değişmeyen neler diye sorar ve merak ederseniz bir kaç örnek vereyim:

Türkler, azınlık statüsüne sahip oldukları halde çok katlı ev yaptıramaz ve eskimiş ve yıkılmaya yüz tutmuş evlerini tamir ettiremezler.

Türkiye'de üniversite bitiren ve meslek sahibi olan Batı Trakyalı gençlere Yunanistan'da çalışma izni verilmez.

Türkler, müftülerini kendileri seçemezler. Seçtikleri müftülere Yunan makamları görev yaptırmaz.

Hava alanı yapacağız ve üniversite kuracağız diye istimlak edilen Türklerle ait topraklar, 50 yıldır boş durur. Türkler o toprakların içinden bile geçemezler.

Siz o parlak nutuklara, sahte gülcüklere ve el sıkışmalara bakmayın Batı Trakya'da değişen halen bir şey yok.

Ş.K.: İzin verir misiniz, ben bir araya girebilir miyim? Batı

Sultan Ahmet Camii önünde kitap fuarının açılış konuşmasını yaparken.

Paris Büyükelçiliği Başkonsolosu Vural Özkoçak, Halit Güler, Rıza Selimbaşoğlu'nun Paris Diyanet Vakfı'nın toplantısında.

Halit Güler, Gümülcine Müftüsü İbrahim Şerif ve çocuklarıyla, onun evinde sahur yemeğinde.

Makedonya Titoveles (Küprülü) Fazıl Ahmet Paşa Camii. 1994 Ramazanında yakılmış.

Üsküp Muslıhiddin Abdülğani Dükkanca Camii ve minarenin harap olmuş hali.

Trakya'da nasıl karşılandınız ve başka neler gördünüz?

Batı Trakya'ya ben yalnız gitmedim. Arkadaşlarım da vardı. Tabii ki çok iyi karşılandık, bizi ümitlendiren ve gururlandıran tablolar yaşadık. Ramazan boyunca camilerde vazettik. Köylere gittiğimiz zaman köylüler tarafından köyün girişinde coşku ile karşılandık. Bu hoca Türkiye'den gelmiş diye hasretle bağrularına bastılar ve camilerde yaptığımız konuşmaları sevinç gözyaşlarıyla takip ettiler.

Batı Trakya'da kadınlar da erkekler kadar, Türkiye(den gelenlere ilgi duyarlar ve sevgi gösterisinde bulunurlar. Bir ikindi vakti haber vermeden bir köye gittik. Daha doğrusu yolumuz düştü, şu köye bir uğrayalım dedik. Namazdan önce bizim köye geldiğimiz cami hoparlöründen köylülere duyuruldu. Bizim o köye geleceğimizden köylülerin haberi yoktu. Vakit dar olmasına rağmen camiye girdiğimiz zaman büyük bir cemaatle karşılaştık. Kadınlar da erkeklere yakın sayıda gelmişlerdi. Bizi yolcu etmeden oradan ayrılmadılar.

Yine bir gün akşama yakın Karacaoğlan köyüne gitmiştik. Teravih namazını Kocatepe Camii İmam-Hatibi Kadir Temel kıldırdı ben de vazettim. Camide müezzinlik yapanların sesleri, makamlara aşına oluşları dikkatimizi çekti. Namazdan sonra gençlerin çay içtikleri odaya gittik. Batı Trakya'da camilerin yanında gençlere ve yaşlılara ait odalar var. Odada bulunan gençlere müezzinlik yapanlar kimlerdi diye sordum. Bir grup genç bizdik dediler. Genç imam İstanbul'da bir Kur'an kursunda okuduğunu söyledi. Sizi tebrik ederim, çok güzel müezzinlik yaptınız, cemaati memnun ettiniz ve camiye şenelttiniz deyince; "Hocam biz, kaside ve ilâhilerin dışında güzel mehter marşları da çalar ve söyleriz." dediler. O zaman "dinleyelim" dedim. Hemen orada küçük bir orkestra oluşturular ve kendilerinin icat ettikleri enstrümanlarla bize güzel bir musiki ziyafeti çektiler. Bu tabloyu unutamıyorum.

Bir gün vaiz Hasan Paçaman'ın oğlu Recepte bir caddede yürüyoruz. Daha doğrusu o beni kadınlara vazedeceğim camiye götürüyordu. Bir parkın yanından geçiyorduk. Parkta oynayan çocuklar gördük. Recep o tarafa acı acı baktı. Receb'e: "Sen bu parkta neye oynamıyorsun?" dedim. Kaşlarını çatarak sert bir bakışla: "Oynamam" dedi. "Neye oynamıyorsun?" dedim. "Bu park bizim mezarlığımızdı. Rumlar Türk mezarlığını bozdular ve park yaptılar. Dedelerimin mezarları üzerinde mi oynayacağım? Onun için oynamam." dedi. Hiç şüpheniz olmasın ki Batı Trakyalı Türk'ün küçük büyük, kadın erkek, okumuş cahil hepsi bu şuur ve inançtadır.

Ş.K.: Uzun yıllar Diyanet İşleri Başkanlığında çeşitli görevlerde buldunuz. Zaman zaman da Diyanet İşleri Başkanlığına vekâlet ettiniz. Hatta üç ayda Merhum Başbakan Turgut Özal'ın tensibi ile Diyanet İşleri Başkan Vekilliği yaptınız. Bu dönemden kısaca bahseder misiniz?

H.G.: 1960 yılı Aralık ayında Diyanet İşleri Başkanlığı hizmet kervanına imam-hatip olarak katıldım. Altı yıl imamlıktan sonra Beyoğlu Merkez Vaizliğine atandım. Kadıköy, Fatih ilçe müftülüklerinde bulundum. Fatih Müftüsü iken Diyanet İşleri Başkanlığı Din Hizmetleri Dairesi Başkanlığına getirildim. Bu görevde iken Başkan Yardımcılığı görevine tayin edildim. On beş yıla yakın başkan yardımcılığı görevinde bulundum ve üç Başkanla çalıştım.

Dr. Tayyar Altıkulaç'tan sonra Merhum Başbakan Turgut Özal'ın yazılı emri ile Diyanet İşleri Başkanlığına vekâlet ettim. Benimle ilgili başkanlık kararnameinin Bakanlar Kurulunca imzalanarak Köşk'e gönderildiği söyleniyordu. Her ne sebeple ise kararnamem Köşk'ten döndü. Üç veya dört aylık vekâletten sonra Prof. Dr. M. Sait Yazıcıoğlu başkanlığa atandı. Ben de 26 Haziran 1999'da yaş haddinden emekli oldum.

Ülkemizde Allah, İmam-Hatip

Okulu mezunlarına çok güzel hizmetler nasip etti. Şükürler olsun Cenab-ı Hak o neslin bir ferdi olarak bana da güzel ve şerefli görevler nasip etti. Ben, imamlığın dışında Diyanet İşleri Başkanlığında hiçbir göreve talip olarak gelmedim. Yapılan teklifleri değerlendirdim ve kabul ettim. Merkez ve taşra teşkilâtlarımız benim Diyanet İşleri Başkanı olmamı çok istiyordu. Bunu benim söylemem belki doğru değil, ama benim bu ifademi teşkilâtımdan hiç kimse yadırgamaz. Özellikle uzun süre görev yaptığım İstanbul teşkilâtı durmadan bastırıyordu. Teşkilâtın desteğiyle ismim ön plâna çıktı ve Diyanet İşleri Başkanı olacağıma kesin gözüyle bakılmaya başlandı. Basında bununla ilgili haberler sıkça görülmeye başladı. Bu kadar yoğun isteğe ve desteğe rağmen kararname onaylanmadı. Rahmetli Başbakan Turgut Özal'ın yazılı emri, Diyanet İşleri Başkanlığında ilk uygulamayı ve hükümetin eğilimini gösteren belge...

Benim, Diyanet İşleri Başkanlığında bulunduğum sürede yurtiçi hizmetlerinin yanı sıra yurtdışında da çok mükemmel hizmetler ifa edilmiştir. Vatandaş ve soydaşlarımızın bulunduğu dış ülkelere Başkanlık güzel hizmetler götürmüştür. Avrupa ülkelerinde çalışan işçi vatandaşlarımızın toparlanmasında, yeni neslin korun-

masında, birliğin ve dayanışmanın sağlanmasında, vatandaşlarımızın din adına çeşitli etiketler altında bölünüp birbirlerine düşman edinmelerini sağlamak için hazırlanan plân ve projelerin boşa çıkmasında önemli rol oynamıştır. Büyük elçiliklerimizin nezdinde Din Hizmetleri Müşavirlikleri, başkonsolosluklarımızın nezdinde din hizmetleri ataşelikleri açılmış, bunların takip ve kontrolünde tahsis edilen kadrolara yüzlerce din görevlisi seçilerek gönderilmiştir.

Balkanlarda soydaşlarımızın bulunduğu ülkelerde ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde T.Diyanet Vakfının da maddî desteği ile imam-hatip okulları, ilâhiyat fakülteleri açılmış, öğretmen ve din görevlisi ihtiyaç kadar gönderilmiş, ihtiyaç olan yerlere camiler inşa edilmiş ve Kur'an kursları açılmıştır. Bu hizmetler 28 Şubat kararlarının uygulanmaya konulduğu tarihe kadar aşk ve şevkle yürütülmüş ve 28 Şubat kararları bu hizmetleri adeta durdurmuştur. Her şeyden önce bu hizmetlere en büyük desteği sağlayan T. Diyanet Vakfı maddeten ve manen zayıflatılmıştır.

Ş.K.: Bildiğimiz kadarıyla T. Diyanet Vakfında da görevleriniz ve hizmetleriniz oldu, hatta vakıf başkanlığı bile yaptınız. T.Diyanet Vakfındaki hizmetlerinizden de biraz bahseder misiniz?

Halit Güler, İstanbul Reisül Kurra Hafız Abdurrahman Gürses Hoca Efendi ile Arafat'da çadırdadır.

Bişkek yakınlarında Ahıska Türkleri'nin yaşadığı bir köyde, imam efendi gelin uğurlama duası yaparken.

Diyanet İşleri Başkanı Yardımcısı Halit Güler ve Koca Tepe Camii imam hatibi Kadir Temel, Gümülcine Uysallı köylüleriyle birlikte.

Türkiye Diyanet Vakfı müteveli heyeti Halit Güler'in başkanlığında merhum Başbakan Turgut Özal'ı ziyaret anında.

H.G.: Hay hay memnuniyetle bahsedirim.

T.Diyanet Vakfı, Diyanet İşleri Başkanlığı hizmetlerini desteklemek amacıyla 1975 yılında kurulmuştur. Ben Ankara'ya 1982'de geldim. Demek ki vakıf, benden yedi sene önce kurulmuş. T. Diyanet Vakfı 28 Şubat Kararlarına kadar Diyanet İşleri Başkanlığı hizmetlerine yurtiçinde ve yurtdışında çok büyük destek sağladı. 28 Şubat Kararlarından sonra maddî gücü zayıflatıldığı için daha önceki destek hizmetini sağlayamaz oldu.

İl ve ilçe müftülükleri T. Diyanet Vakfının şubeleridir.

Diyanet İşleri Başkanlığı, yurt çapında müftülük hizmet binalarını, eğitim merkezlerini, önemli camileri ve Kur'an kurslarını vakfın desteğiyle yaptırmıştır.

T.Diyanet Vakfı İstanbul'da İslâm Araştırmaları Merkezi'ni kurmuş ve bu merkezde dünyanın sayılı kütüphanelerinden birini açmıştır. Bu merkez, *İslâm Ansiklopedisi*'ni yayımlamıştır. İslâm Araştırmaları Merkezi aracılığıyla yurt dışına ihtisas ve araştırma için gönderilen gençler, bugün çeşitli üniversitelerde akademisyen

Halit Güler ve Kadir Temel, Domru köylüleri ile cami misafir odasında sohbet anında.

olarak çalışmaktadırlar. T.Diyanet Vakfı yayıncılıkta da öncülük yapmış, her sene Ramazan ayında büyük şehirlerde açtığı kitap fuarları ile dinî ve millî neşriyata hayatîyet ve canlılık kazandırmıştır. T.Diyanet Vakfı, Türkiye'nin yüz akı Hac organizasyonunda da önemli görevler ifa etmiştir.

T. Diyanet Vakfı sayesinde Diyanet İşleri Başkanlığı yurtiçinde ve yurtdışında maddî bakımdan devletten bir şey beklemeden ve bir kuruluş yardım almadan ihtiyaçlarını gideren ve personeline rahat nefes aldırان, onurla yaşamalarını sağlayan itibarlı ve güvenli bir kurum haline gelmiştir.

Ben bu vakıfta müteveli heyet üyesi, denetim kurulu başkanı ve defalarca vakıf başkanı olarak 15 seneye yakın hizmet verdim. Bu hizmetimle övünüyorum.

Ş.K.: Pek çok yurtiçi gezileriniz olduğu gibi yurtdışı gezileriniz oldu. Gezilerinizle ilgili ilginç anılarınız var mı?

H.G.: Yurtdışı gezilerinde ilginç anıları tespit etmek veya hatırdı tutmak zordur. Çünkü; bizim yurtdışı gezilerimiz baştan sona ilginç olaylarla doludur. Hangi birini anlatayım düşüncesi seçimi zorlaştırıyor.

Defalarca Avrupa ülkelerine değişik zamanlarda hizmet amaçlı seyahatlerimiz oldu. Cami açılışlarına, vakıf toplantılarına, katıldım, konferanslar verdim ve irşat hizmetlerinde bulundum. İlk yurtdışı seyahatim 1970'li yıllarda oldu.

Diyanet İşleri Başkanlığının sadece Almanya'ya kadrolu görevli gönderdiği bine yakın cami var. Diğer ca-

mileri de dikkate alırsak demek ki yalnızca Almanya'da Türklere ait üç bine yakın cami var. Bu camilerin yerini satın alan, binasını yapan, yaşatan ve görevlisini temin eden işçi vatandaşlarımızdır. Hollanda, Fransa, Belçika, Avusturya, Danimarka ve Baltık Ülkeleri bu yarışta Almanya'dan daha sessiz ve geri değillerdir. İşte bu tablo bizim vatandaşlarımızın dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar dine bağlılıklarını, ibadete düşkünlüklerini ve mabet sevgilerini ne güzel ortaya koyuyor ve sergiliyor.

Avrupa'ya her gidişimde vatandaşlarımızın bu fedakârlık ve cesaretleri hep dikkatimi çekmiştir. Bir Ramazanda 15 gün Hollanda ve Almanya'da bulundum. Günde en az üç camide değişik vakitlerde konuştum ve dernekleri ziyaret ettim. Gecenin hangi saatinde gidersek gidelim vatandaşlarımızı hasret ve sevgi ile bizi beklerler vaziyette buluyorduk. Gece gündüz hiçbir caminin kapısını kapalı bulmadık.

Bu durum ve şartlar Balkanlarda da ve Orta Asya Türk cumhuriyetlerinde de böyle. Balkanlardaki Osmanlı eserleri ilgi ve hizmet bekliyor. Sovyetler Birliği topraklarındaki Türk eserleri, o kadar perişan ve bakımsız değil. Balkanlardaki Osmanlı eserleri, biri gelip bizi ayağa kaldırır ve kubbe-mizden düşen taşları ve dökülen sıvaları yerine kor diye bekliyorlar ve yıkılmamak için mücadele veriyorlar. Balkanlarda yaşayan Türk, Arnavut, Boşnak, Pomak, Tatar kim ve ne olursa olsun hepsi Müslüman soydaşlarımız, sanki her biri bir eserden sorumluymuş gibi bir caminin, bir türbenin, bir şehit mezarlığının anahtarlarını ceplerinde taşıyorlar ve bekçiliğini yapıyorlar.

Orta Asya Türk cumhuriyetlerinde de aynı durum söz konusu. Saint Petesburg'da tarihî bir caminin tamir işleriyle ilgili bir toplantıya katılmıştık. Cuma namazını da o tarihî Tatarlar Camii'nde kıldık. Mevsim kış olduğu için her taraf buzlarla kaplı. Isı eksi 25 derece. Yolda yürümek, do-

nup kalmadan sıcak bir yer bulmak çok zor. Şartlar böyle olduğu halde 70-80 yaşlarında kadın-erkek Müslümanların Cuma namazına geldiklerini gördük.

Bir seyahatimde Kazan'da yine tarihî bir camiyeye gitmiştik. Camide derme çatma bir kütüphanenin önünde Kur'an okuyan yaşlı insanlar gördük. Yanlarına oturup dikkatle okudukları Kur'an- Kerimlere baktık. Elimize aldığımız Kur'an-ı Kerimlerin elden geçmemiş ve tamir olmamış sayfaları hemen hemen yok gibi idi. O Kur'an-ı Kerimleri muhafaza edebilmek için bu kadar gayret sarf etmişler ve emek vermişler.

Anlatılacak ve aktarılacak çok şey var. İzin verirseniz bu konuyu burada bitirelim.

Ş.K.: Öteden beri yazmaya meraklı olduğunuzu biz biliyoruz. Okuyucularımız sizin bu yönünüzü pek fazla bilmiyorlar. Bu güzel merakınızı ve çabanızı bize biraz anlatır mısınız?

H.G.: Konya İmam-Hatip Okulunu 1957-58 döneminde bitirdim. Talebelik yıllarımda *Yeni Meraf* ve *Öz Demokrat* gazetelerinde çok az da olsa yazardım. Meselâ; *Yeni İstiklâl* gazetesinde "Duman Altındaki Köy" başlıklı yazım çıktığı zaman çok sevinmiştim. Son sınıfta iken bir kaç arkadaşımınla birlikte *Çağlayan* isimli bir dergi çıkartmıştık. Dört sayı çıkarttık sonra paramız olmadığı için kapandı. Konya Yüksek İslâm Enstitüsünde öğrenci iken *İslâm'ın İlk Emri Oku* mecmuasını çıkarıyor ve bu mecmuada yazıyordum. Yine o yıllarda rahmetli Kubilây İmer ve Ziya Tanrıkulu ile *Şafak* isimli günlük bir gazete çıkartıyorduk. O gazetede ben fiilen çalışıyor ve zaman zaman yazıyordum.

İşte ben o tarihten bu yana iddialı olmamakla beraber hep denemeler yaptım ve yazmaya çalıştım.

Ş.K.:Burada izin verirseniz ufak bir sorum olacak: Yazı yazmak arzusunun içten gelmesi güzel bir şey. Acaba örnek aldığınız veya kendile-

Gümülcine Merkez Camii.

Romanya'nın Babadağ şehrindeki Gazi Ali Paşa Camii. Bu cami Türkiye Diyanet Vakfı tarafından restore ettirildi.

Halit Güler, meşhur İşkodra Kalesi'nin içindeki harap olmuş caminin önünde.

Halit Güler, Prof. Dr. Mehmet Hatipoğlu ve Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mustafa Sait Yazıcıoğlu ile Sibirya seyahatlerinde Tatar bayrağı altında görülüyor.

rine benzemek istediğiniz kimseler oldu mu?

Elbette oldu. Örnek aldığım ve kendilerine benzemek istediğim düşünür ve yazarlar vardı: Bunların arasında, Mehmet Akif, Nurettin Topçu, Peyami Safa, Osman Yüksel Serdengeçti, Necip Fazıl Kısakürek, Mehmet Kaplan, Nihat Sami Banarlı, A. Nihat Asya, Sâmîha Ayverdi, N. Yıldırım Gencosmanoğlu, Tarık Buğra, Osman Turan, Ahmet Kabaklı, M. Necati Sepetçioğlu, Cemil Meriç ve Erol Güngör gibi kimseler gelirdi.

Yazarlık bir kabiliyet işi. Çok okumak, düşünmek, heves ve ihtiras da insanı kalem sahibi yapabilir. Ben de kabiliyetten ziyade okumak, düşünmek ve heves vardı. Akli eren ermeyen her insan veya az çok mürekkep yalamış bir kimse çok sevdiğiniz vatanınızın geleceğiyle, gençlikle, kültürle, eğitimle ve aile yapısıyla ilgili bir şeyler yazarken sizin elinizi kolunuzu bağlayıp sessiz kalmanız elbette düşünülemez. Sizin de sözlü ve yazılı görüş beyan etmeniz gerekir. Bu idealizm de insanı kabiliyet ve cesaret sahibi yapar. Kitap yazmayı pek fazla düşünmedim, esasen vaktimde olmadı. En verimli zamanım bürokraside geçti.. Fırsat buldukça makale yazdım. Bu arada az da olsa kitap çalışmalarım da oldu:

Benim yurtdışı seyahatlerim olmuştu. Dünyanın neresine gittim ise o ülke ile ilgili anılarımı muhakkak yazdım ve gazetelerde yayınladım. Orta Asya Türk cumhuriyetlerine ve Balkan ülkelerine yaptığım seyahat notlarını *Diyanet* gazetesinde yayımlamıştım. Önce meslektaşlarım ve sonra okuyucularım bu notların kitap haline getirilmesini ısrarla istediler. Ben de Orta Asya Türk cumhuriyetlerine yaptığım gezi anılarımı *Orta Asya'da İslâm'ın Yeniden Doğuşu* ismi altında yayımladım. Balkan ülkelerine yaptığım seyahat notlarımı da Batı Trakya'ya yaptığım seyahat ve ziyaret notlarımı dâhil *Tuna Nehri Konuşsaydı* ismi altında yayımladım. Bu ikinci kitabım T. Yazarlar Birliği tarafından

gezi dalında yılın kitabı seçildi ve ödüllendirildi. Bir başka kitabım *Çağdaş Dünyada Yeni Düzen Arayışları ve İslâm*'dır. Bu kitabım bazı gazeteler ve yazarlar tarafından bir Diyanetçinin medyaya nasihati şeklinde değerlendirildi, suçlandı ve tartışmalara yol açtı. Belki sorarsınız, yeni bir kitap çalışmam yok.

Ş.K.: Epey zamandır *Merhaba* gazetesinde yazıyorsunuz. *Akademik Sayfalar* ekinde de yazılarınızı görüyoruz. Öteden beri yazı yazdığınızı biliyoruz da *Merhaba* gazetesinde yazmak nereden aklınıza geldi? Gazetede yazı yazmak nasıl bir duygu? Kısaca bahseder misiniz?

H.G.: İsmi verdiğim yazarlara benzemek veya onlar gibi olmak onların yaptığı işi yapmakla mümkün olur. Baktım ki onlar gazete ve dergilerde yazıyorlar ben de öyle yapayım dedim ve yazmaya başladım. Birinci sebep bu.

Günlük yazı yazmanın zorluğunu bilenlerdenim. Her gün yazmak istemez misiniz diye sorarsanız elbette isterim, ömrüm kifayet ederse ilerde onu da düşünebilirim.

Merhaba gazetesinde yazmama diğer bir sebep: Değerli yazar M. Ali Uz, benim Konya İmam-Hatip Okulundan sınıf arkadaşım ve gönüldâşım. Zaten vaktiyle *İslâm'ın İlk Emri Oku* mecmuasında da beraber çalışmıştık. M. Ali Uz bana: "Ben *Merhaba* gazetesinde yazıyorum, senin de yazmanı istiyorum." dedi ve beni yazmaya teşvik etti. Bu istek üzerine *Merhaba* gazetesinde yazmaya başladım. Yazmaktan memnunum. Allah ömür verdiği sürece de yazmak isterim.

Başka sorunuz varsa cevaplandırmak isterim.

Ş.K.: Değerli hocam, bize zaman ayırdığınız ve sorularımızı cevaplandırma lütfunda bulunduğunuz için teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

H.G.: Bana bu fırsatı verdiğiniz için ben de size teşekkür ederim.

MESAI ARKADAŞININ GÖZÜYLE HALİT GÜLER

Abdullah CEYHAN
Emekli Eskişehir İl Müftüsü

İnsanlar başlarından geçen önemli olayları kolay kolay unutmazlar. Yahut unutmak isteseler de bir türlü unutamazlar. Oysaki felâketlerin, sıkıntı ve acıların, ne yapıp edip unutulması insanlara tavsiye edilir. Nitekim bazı İslâm büyükleri, unutmanın büyük bir nimet olduğunu söylemişlerdir. Zira çekilen acı ve sıkıntılar şayet unutulmasaydı, insanlar bu kadar rahat yaşayamazlardı.

Yaşadığımız bir kısım olayları biz, yüzlerce kere daha yaşamak isteriz. Yani içinde yaşadığımız Cennetin sonlanmasını hiç istemeyiz. Mutlu evlilikler, ilk çocuğumuzun oluşu, kazandığımız ilk para, sıkıntılardan ani olarak kurtulmamız, karşılaştığımız iyilikler, aldığımız ödüller, bizim için canını bile feda edebilen arkadaşımızın tavrı, şefkatle davranan, derdimizi dert bilen büyükleri de unutmak istemeyiz. Fakat görmek, hatırlamak istemediğimiz halde yaşadığımız olayları da, unutturması için Allah'a dua ederiz.

Duamız odur ki, yüce Allah bizleri iyi ve güzel olanlarla birlikte kılsın. Ayrıca dayanamayacağımız ve güç yetiremeyeceğimiz kötülüklerden de uzak eylesin. Bununla beraber sevdiklerimizle hem bu dünyada, hem de öbür dünyada beraber bulundursun. Bu cümleden olarak Hocam Halit GÜLER'i bu yazımızda misafir edeceğiz. Böylece onu hoşnut etmiş olacağımızı düşünüyorum.

Bendeniz Diyanet İşleri Başkanlığı merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatlarında toplam 40 yıl çalıştıktan sonra emekli olmuş birisiyim. Gümüşhaneli Lütfi DOĞAN ve Prof. Dr. Ali BARDAKOĞLU ile bunlar arasında görev yapan muhterem başkanlar döneminde maiyetlerinde çalıştım. Unvanım ve konumum nedeniyle başkanlara bazen uzak, bazen de yakın çalışma fırsatı bul-

ma şansını elde etmiştim.

İşimi severek yaptım ve yaparken de hiç yılmadım göstermedim. Çalışma usul ve yöntemim nedeniyle zaman zaman hırpalandığım oldu. Sadece başkanlarla değil, muavinlerle de uyumlu bir şekilde çalıştım. Ama amirlerime karşı mümkün merteye saygılı davrandım. Mesai arkadaşlarıma ve memurlarıma karşı yakın durdum. Onlara kendilerinden birisi gibi davrandım. Zira büyüklerimizden böyle öğrenmiştik.

Toplam 40 yıllık sürenin 12 yıllık bölümünde, Sayın Halit GÜLER Hocam vardı. O, bu sürede başkan yardımcısı veya başkan vekili olarak bulunmuştu. Ben ise müdür veya daire başkanı idim. Bana hissettirmemekle beraber sayın hocam, amirim konumunda idiler. O yüzden kendilerini biraz tanıtmak istiyorum.

Halit Güler Kimdir?

Uzun müddet Diyanet İşleri Başkan Yardımcılığı ve Başkan Vekilliği yapan Halit GÜLER, 1934 yılında Konya/Çumra İlçesi/Alibeyhöyüğü kasabasında doğdu. İlkokulu orada bitirdi. Konya'da Bulgurcuk Tekkesi Kur'an Kursu Hocası Hakkı ÖZÇİMİ'de hafızlığa çalıştı. Dorlalı Nasır Efendi'den Arapça okudu. Konya İmam Hatip Okulunun ilk mezunlarından. Askerliğini Yedek Subay olarak yaptı. Askerlik sonrası, Konya'da imam-hatip olarak görev aldı, dolayısıyla Diyanet'e intisap etti. Sonra Konya Yüksek İslam Enstitüsüne girerek 1965-1966 döneminde mezun oldu.

Halit GÜLER, Enstitüden mezun olduktan sonra, İstanbul/Beyoğlu Merkez Vaizi olarak atandı. Bu vazifeyi tam 10 yıl sürdürdü. Daha sonra Kadıköy, peşinden de Fatih ilçe müftüsü tayin oldu. Fatih ilçe müftüsü iken de Diyanet İşleri Başkanı Sayın Tayyar Altıkulaç

Halit Güler, merhum İskeçe Müftüsü Mustafa Hilmi ile birlikte.

Halit Güler çok yakın arkadaşı Doç. Dr. Ahmet Gürtaş'la birlikte.

tarafından, Diyanet'te Din Hizmetleri Dairesi Başkanlığına getirildi. Daire başkanı olarak bir müddet çalıştı sonra da terfi ettirilerek, 26.12.1984 tarihi itibarıyla, Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı oldu. Yani o, 5 başkan yardımcısından birisi olmuştu.

Bizim kendileriyle tanışmamız ise 1985 yılı başlarına rastlar. Daha önce gıyabi olarak kendilerini tanıyordum. Çünkü Sayın Güler ve bir kısım talebe arkadaşı, daha Enstitü'de okurlarken, çeşitli fedakârlıklara katlanarak *İslam'ın İlk Emri: Oku* adıyla bir mecmua çıkarmışlardı. Hatta mecmuada yayımlanan bazı yazıları sebebiyle de bir kısmı yargılanıp, ceza bile almışlardı.

Konya'da bir grup öğrenci *Oku* mecmuasını çıkardıklarında bendeniz, Çorum İmam Hatip Okulu'nda öğrenci idim. Konya Yüksek İslam Enstitüsünden mezun olmuş, birkaç hocamız da derslerimize giriyorlardı. Şayet yanılmıyorsam hocalarımızdan birisi rahmetli İsmail Damar idi. O, tertipli ve düzenli bir Hocamızdı. Derse gelirken kitapları arasında bu mecmuayı da mutlaka beraber getiriyordu. Hocamdan birkaç kere mecmuayı, okuduktan sonra iade etmek üzere istemişim. Dolayısıyla *Oku* mecmuasına bir aşinalığım olmuştu.

Güler Hocam, Ne Değildir?

Diyanet'e gelip, göreve başlamasıyla birlikte hocamla görüşüyorduk. Konya mezunu oluşumuz ve ağabeylik geleneği elbette etkili sayılırdı. Çünkü biz, İmam Hatip ve Enstitü'de okurken, bir üst sınıftakilere bile ağabey demekteydik. Yani öyle öğretilmiş ve öyle alıştırmıştık. Daha sonra Halit ağabey, başkan yardımcısı olduğunda, Dinî Yayınlar Dairesi Başkanlığı da ona bağlanmıştı. Ben ise bu dairenin müdürlüklerinden birisi olan Kütüphane Şubesi Müdürü idim. Yayın Dairesi Başkanı olunca ise, görüşmelerimiz işimiz gereği zorunlu olarak yapıyordu. Bu durum özel görüşmelerimize engel değildi. Sadece iş görüşmesi ayrı, özel görüşmelerimiz de daha ayrıydı.

Halit Güler Kimdir? Diye sorulunca şu tespiti öncelikle yapmamız gerekir. O tespit de, Onun özbeöz bir Konyalı olduğunda kuşku ve tereddüt yoktur. Çünkü kim ne derse desin, O konuşmalarıyla, tavırlarıyla Konya insanının birebir özelliklerini yansıttığını görebilirsiniz. Görevi sırasında hemşericilik yapıp yapmadığını da tespit edebilirsiniz.

Güler Hoca'm Ne Değildir? Denildiğinde ise, onun, siyasi veya fikri düşüncelerinde bazı

kimselerde olduğu gibi fazlaca zikzaklar yoktur. Hiç olmazsa ben, zikzaklar çizdiğine dair herhangi bir izlenime şahit olmadım. Ancak onun, aşırı ve kaba softalıklara pek iltifat etmediğini iyi biliyorum. Emekliliğinde de aynı hizada durduğunu sanıyorum. Hatta biliyorum desem yanlış olmaz. O nedenle, Sayın Güler, yakın arkadaşları tarafından bile tenkit edilmiştir. Tenkit edenler, kendisini biraz sessiz buluyorlar hatta günün adamı olarak tanımlıyorlardı. Bunu şu sözlerle ifade etmekte idiler. "O, hemşericilerine iş yapmaz, yardımcı olmaktan kaçınır. Bunca zaman, Diyanet'te en üst seviyede görev yaptığı halde, Konya'ya ve Konyalılara faydası olmamıştır."

Onun hakkında başka bir diğer tenkit de "Halit Bey, bazı imkânları iyi kullanmıştır. Avrupa'yı, Asya'yı hatta dünyayı gezmiştir. Gezdiği ve gördüğü yerlerle ilgili olarak, en ince teferruatına varıncaya kadar seyahat notlarını kitap halinde bastırmıştır." Elbette denilenler doğrudur. O da, her şeyde olduğu gibi, yazılarında da çok hassas davranıyordu. Gerekte yazıları üzerinde çokça düşündüğünü hatta ilgili herkesten görüş aldığını da biliyoruz. Çünkü hepimiz için olduğu gibi Onun için de devlet, vatan ve bayrak son derece önemliydi.

Çünkü Halit Hoca'm, okumayı, yazmayı ve araştırmayı çok seviyor. Ülke gerçeklerini de iyi biliyordu. Vatan sevgisi vazgeçilmezlerindendi. Yasalara ve konulan kaidelere saygı ise, aldığı kültürün icabı idi. Birçok basılmış kitabı ve çeşitli dergilerde yayımlanmış onlarca makalesi bulunuyordu.

İnsanlara ve Özellikle Personele Nasıl Davranırdı?

Halit GÜLER Diyanet İşleri Başkanlığında 26.12.1982 - 31.06.1999 tarihleri arasında çeşitli kademelerde ve üst seviyede görev yapmıştı. Bendeniz ise bu zaman diliminin tamamına yakın bir sürede Başkanlıkta idim. Dolayısıyla kendileriyle beraber çalıştım. Fakat bana bir günden bir güne sesini yükselttiğini görmedim. Hatta onun, niçin böyle yaptın veya yapmadın dediğine şahit olmadım. Buna belki biz de imkân vermiyorduk. Zira yapacağımız işleri, önce kendisine sunuyor ve onayını aldıktan sonra yapıyorduk.

Hocamla 1993-1998 yılları arasında daha yakın çalıştık. Çünkü bu dönemde Başkanlık adına yayımlanan kitaplar ve dergiler, 2,5 milyon tirajlı Diyanet Takvimi, dairem tarafından yayımlanıyordu. O yüzden Başkanlık dergilerinin bir kısmının sayfa düzeni dâhil

her türlü hazırlığını beraber yapıyorduk. Onun için sıkça bir araya gelip toplanıyorduk. Bu toplantılar gayet zevkli, verimli ve eğlenceli geçiyordu. Çalışmalarda her memurun görüşüne değer veriliyor, icap ederse önerisi kabul ediliyordu.

Ancak yayımlanacak özellikte yazı bulma konusunda zorlanıyorduk. Bir de bulduğumuz yazıların Din İşleri Yüksek Kurulu'ndan "Olur"unu almak hususunda da sıkıntı çekiyorduk. Bu hususta Sayın Güler yardımcı olmakta idi.

Neden Başkan Yapılmadı?

Diyanet İşleri Başkanı Tayyar Altıkulaç, 10 Kasım 1986 da başkanlıktan ayrılınca, yerine bir süre başkan atanmadı. Başkanlık vekâlet ile yönetildi. Ancak kısa süre sonra başkan yardımcılarında Abdülbaki Keskin vekâleten görevlendirildi. Herkes tarafından mutlaka başkan olması bekleniyordu. O sıralarda başörtüsü konusu her ortamda hararetle tartışılmaktaydı. Fakat öğrendiğimize göre Cumhurbaşkanı Kenan EVREN, kendisine bu konuda bazı sorular sormuş, istenilen cevabı alamayınca da onu başkan yapmamıştı.

Bunun üzerine Sayın Keskin vekâleti bırakmış, 16.04.1987 tarihli Başbakanlık onayı ile Halit GÜLER görevlendirilmişti. Hatta bu durumdan Sayın KESKİN, Halit Bey'i sorumlu tutmuş, ona biraz da gönül koymuştu. Ama mesele onun sandığı gibi değildi. Yani Başkan olmasına kesinlikle GÜLER engel olmadı.

Bu arada Halit GÜLER, başkan vekili olarak Diyanet'i yönetirken ve herkesin onun hakkında da başkan olacağı konusunda kesin fikir sahibi iken, onun başkan olmasını istemeyen bazı kimseler ortaya çıkmışlar, Halit Bey hakkında ve cemaziyelevveliyile ilgili bilgiler toplamaya koyulmuşlardı. Bu hasetçi, çekemez kimseler topladıkları bilgi ve belgeleri doğrudan doğruya Köşk'e göndermekte idiler.

Neticede eskiye ait belge ve bilgiler, Köşk'e ulaşır ulaşmaz tesirini hemen gösterdi. Dolayısıyla da Halit GÜLER başkan olamadı. Nedenini belki sizler de merak ediyorsunuz? Sizi daha fazla merakta bırakmadan hemen söyleyeyim. Halit Bey'i başkan olmanın eden belge, yıllarca önce *Oku* mecmuasında yayımlanan bir yazıydı. Bu yazıdan dolayı Halit Güler ve bir kısım arkadaşları da yargılanmıştı. Hatta ceza almışlardı.

Halit Bey, bu sebeple Diyanet İşleri Başkanı yapılmamıştı. Yani hasetçiler, Halit

Güler'e karşı 1-0 galip duruma geçmişlerdi. Lakin o, yine de başkan yardımcısı olarak ve zorunlu emeklilik yaş sınırı olan 31.05.1999 tarihine kadar görevine devam etti.

Hocam Hakkında Söylenecik Son Sözler

Halit GÜLER Hoca'm, sessiz, vakur ve samimi, ufku açık, gönlü ülke sevgisiyle dolu, okuyan, araştıran, ikili ilişkilerde ölçülü, büyüklere saygılı, kanaat önderlerine son derece hayran iyi bir idareciydi. Çalışkan kimseleri severdi. Nitekim Başkanlık'ta çalıştığı halde önemli bir eser yazan, güzel bir işe imza atan personeli görünce takdir hislerini izhar ederdi.

Hatırladığıma göre, bazı arkadaşlar ve onun ile birlikte iki sefer Çorum'a gittik. Maksat Çorum'da emekli imam Recep CAMCI Hoca'nın bize vereceği küçük çaplı minik konseri dinlemektir. Camcı Hoca'm, konser verecek korosunu kurmuş ve ekibini bizzat kendisi yetiştirmişti. Hoca Efendi Çorum için bir simge insandı. Herkes onu severdi. Valiler ve üst düzey her devlet görevlisi Çorum'a gelince önce onu görür, görüş ve duasını alırdı. Her şehirde onun gibi, Erzurumlu Naim Gölçeroğlu Hoca gibi birer akil insan olsa huzursuzluk asla yaşanmaz diyordu. Böyle insanların ülke bütünlüğü için de çok önemli olduğuna inanıyor ve bu görüşünü söylemekten geri durmuyordu. Muhterem Recep Camcı Hoca'mı halen çok sevdiğini ve derin saygı duyduğunu biliyorum.

Bendeniz, Halit Güler Hoca'mla çalışmış olmaktan son derece memnun olduğumu ve kendilerinden çok şeyler öğrendiğimi söylemek istiyorum. Kendisine de teşekkür ediyorum. Çünkü o, iyi bir idareci ve iyi bir ağabeydi. Kendisine Allah'tan uzun ve sağlıklı ömürler dilerken, en derin saygılarımı sunuyorum.

Halit Güler'i Batı Trakyalı bir Türk kızının çiçek buketi ile Domru köyünde karşılayışı.

Ahmet İYİOLDU
Hukukçu ve Yayıncı

BABA DASTUM HALİT HOCA

Üniversite tahsili için 17 yaşında geldiğim İstanbul'da yaklaşık elli yıldır yaşıyorum. Bu güzel şehir, bir fâni için dünya cenneti olmasının yanında, çeşitli yaşam zorlukları sebebiyle de ömür törpüsüdür. Biz Anadolu çocukları, bu koca metropolde bunaldıkça köyümüzde, kentimizde özlem gidermeye, taşınatoprağına ayak basmaya, havasını koklamaya, suyunu içmeye can atarız. Çok şükür ben de fırsat buldukça doğubüyüdüğüm, en güzel çocukluk ve delikanlılık günlerimi geçirdiğim mübarek Konya'mızda bulunmaya gayret ederim. Tercihen Kurban'da olmak üzere iki bayramdan birinde mutlaka sila-i rahim yapar, ölüyü-diriyi ziyaret etmeye çalışırım.

İstanbul'un yoğunluğuna mukabil Konya bana sakin, huzurlu, kolaylıklarla dolu gelir, burada zamanın bereketlendiğini görürüm. Konya'da ailem, hısım-akrabalarım, mahalle ve okul arkadaşlarım, eski-yeni komşularım ve sayıları gittikçe azalmakta olan baba dostlarımla görüşüp, konuşmak bana mutluluk verir. Konya'ya geliş-gidişlerde iki duygu arasında kalırım; Konya'dan ayrılmak istemez, ziyaretimi uzatmaya çalışırım. Ne var ki işlerim ve İstanbul, beni rahat bırakmaz adeta Konya'dan çeker alır. Konya'dan ayrılırken hüzünlenirim ama İstanbul'a vasil olunca Boğaz Köprüsü'nden geçerken, sağıma bakar Boğaz'ın mavi sularıyla kucaklaşmış yalıları, Hisarları, Kuleli'yi ve Beylerbeyi Sarayı'nı görürüm. Soluma bakınca, Ortaköy Camii, Kız Kulesi, Topkapı Sarayı, Yeni Cami, Süleymaniye dikilir karşıma. Ve ben içtenlikle "Allah'ım, şükür beni bu güzel şehre salimen döndürdün" diye hamd ederken dilimden dökülen:

"Sana bir başka tepeden baktım

aziz İstanbul

Görmedim, gezmediğim sevmediğim

hiçbir yerini"

mısralarıyla büyük tarih ve medeniyet şairimiz Yahya Kemal'in Aşiyân'daki kabrine gözlerimi çevirir, ardından:

"Ana gibi yar olmaz, İstanbul gibi

diyar

Güleni şöyle dursun, ağlayanı

bahtiyar"

beytiyle, üstad Necip Fazıl'ı hayırla yâd ederek aziz İstanbul'u selâmlarım. Sonra yine Konya'yı özlemeye başlarım. Konya'm, kalkınmış, gelişmiş, beş üniversiteye sahip, ilim, kültür, medeniyet ve maneviyat merkezi, Selçuklu payitahtı, Osmanlı sancağı, Cumhuriyetin kuruluş mefkuresini temsil eden insanı sağlam, toprağı bereketli memleketim benim... Anam, babam, atalarım senin bağrında yatıyor ve ben imkânım oldukça sevdiğilerimi görmeye sana geleceğim...

Konya'da arayıp sorduklarımdan biri de aziz ağabeyim, baba dostum, değerli din, fikir ve dava adamı muhterem Halit Güler Hoca Efendi'dir. Halit Hoca'yı, elli yıldır tanıyorum. Sanıyorum 1960 yılı sonlarında bizim Büyükkumköprü'deki, büyük dedemin adını taşıyan "Hasta Mehmet Camii'nde" görevlendirildiğinde ben, Konya Erkek Lisesinde öğrenci idim. Halit Hoca ise, Konya İmam Hatip'ten mezun olmuş, askerliğini yapmış, evlenmiş barklanmıştı. O yıllarda insanlar arasındaki münasebetler, komşuluklar günümüzle kabili kıyas olmayacak derecede samimi ve sıcaktı. Rahmetli babam da hem mahallenin muhtarı, hem de toplumun önderlerinden sevilen, sayılan bir insandı. Fakir-fukarayı, garib-gurabayı gözetir, kendi çapında etrafına faydalı olmaya çalışırdı. Herkesin derdini dinler, çareler arardı. Komşular, hatta

kardeşler arasındaki ihtilafları çözer, tabir yerinde ise bazen dokuz hâkimin halledemediği davaları sonlandırıp tarafları barıştırırdı. Hayırlı işlere önyak olan, ikramı, yedirip içirmeyi seven, peş peşe patlattığı esprilerle etrafını neşelendiren, ibretli sözleri, doyumsuz sohbetleri unutulmayan çok sevecen bir insandı. Kısacası, Konya'da büyük-küçük tanıyan herkesin "Koca Mehmet Ağa"sıydı. Aynı zamanda adam sarrafı sayılırdı. Gerçekten insan tanımakta, notunu vermekte üstüne yoktu. Bilhas-sa hafızları, hoca efendileri bir başka sever, onlara her zaman yardımcı olurdu. Köyden gelen fakir çocukların tahsili bitinceye kadar arkalarında dururdu.

Babamın sevdiği insanların başında, camimizin genç imamı Halit Güler Hoca yer alırdı. Babam, dört oğlunun yanında Halit Hoca'yı beşinci evladı ilan etmişti. Bizler de babamızın bu sevgisini ve ilgisini paylaşmış, Halit Hoca'yı hane halkından kabul etmiştik. Böylece Halit Hoca'mız, iki ağabeyimin kardeşi, benimle kardeşimin ağabeyi olarak adeta ailemizin bir ferdi olmuştu. Rahmetli babamız, Halit ağabeyimi çok terbiyeli, kibar, zarif, görgülü, efendi şeklinde vasıflandırır, zaman zaman ona olan sevgisini belirtmek için: "Ülen sizin gibi dört gidiyi besleyeceğime, Halit Hoca'ya evlat diyeyim daha iyi" diyerek şaka yollu, biz evlatlarını az biraz harcamaktan çekinmezdi. Gerçekten Hoca'yı sever, değer verir, her yerde metheder, icabında korur ve savunurdu. Halit Hoca da babamı sever, sayar, hürmette kusur etmezdi. O yıllarda mahallelerde komşuların akşam oturmaları olurdu. Erkekler, hanımlar ayrı ayrı olmak üzere evlerde toplanıp sohbet ederlerdi. Bayramlarda erkekler bizim evde toplanır, bayramlaşıp kahveler içilir, sonra sokağa çıkılır toplu halde, hane atlanmaksızın mahalleli ile bayramlaşırdı. Ben de ilkokul çağlarımdan itibaren evimizdeki ziyaretçilere hizmet eder, bu gönül dostlarının sohbetlerinden müstefit olur, büyüklerin dualarını alırdım.

Halit Hoca, mahallemizde imamlık yaparken 1962'de Konya Yüksek İslam Enstitüsüne girdi, ben de İstanbul Hukuk Fakültesinde okumak üzere Konya'dan ayrıldım. Sömestre ve yaz tatillerinde Konya'ya gittiğimde sık sık Halit ağabeyle bir araya

gelir, sohbet derdik. Bana, İstanbul'dan, üniversiteden, derslerimden sorar-sual eylerdi. Bu sohbetlerimizden memnun kaldığımı ve beni takdir ettiğini hissedirdim. Çünkü ben de İstanbul'un kültür, sanat, edebiyat çevrelerinden, sohbetlerini, konferanslarını, yazılarını takip ettiğim üstatlardan, hocalardan ve ağabeylerden etkilenerek, millî, manevi, insani değerlere ilgi duyuyor, doğruyu bulmaya çalışıyordum. Heyecanlı, hareketli bir genç olarak o günlerin tasnifiyle "Milliyetçi-Mukaddesatçı" camia içinde yer alıyordum. İstikametimden, kiblemden emindim, inandıklarımın mücadelesini yapıyordum.

Halit Hoca da Konya'da ilk İmam-Hatip ve Yüksek İslam Enstitüsü nesli içerisinde, aynı fikirleri benimseyen ve millî davalar istikametinde hayata bakmaya çalışan, mefkûresi olan bir insandı. Bu sebeple, çeşitli hizmetlerde görev alıyordu. Bunlardan önemli bir iş olarak Konya'da *İslâmın İlk Emri: OKU* mecmuasını yayınlamaya başlamışlardı. Halit Hoca da bu mecmuanın yazı işleri müdürlüğünü yapıyordu. Bu mecmuada yayımlanan bir yazıdan dolayı dava açılmış, yazı başkasının olmasına rağmen Halit Hoca da mesul yazı işleri müdürü olarak davaya dâhil edilip tevkif olunmuştu. Bu olay ve hapislik sebebiyle rahmetli babam başta olmak üzere ailece büyük üzüntü yaşamıştık. Babamın, bu davadan beraat etmesi ve hapisneden biran önce çıkması için avukatlarla, ilgili savcı ve hâkimle görüşmeler yaparak Halit ağabeye sahip çıkması cidden takdire şayandı. Neticede Hoca kurtulunca yaşadığımız sevinci unutamam.

Halit Güler, solunda merhum Gönenli Mehmet Efendi ve sağında Eminönü emekli Müftüsü Mehmet Doğru ile birlikte. Arkada ayakta görünen Ahmet Özgen.

Halit Güler, Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay'la birlikte.

Halit Güler, yine merhum Gönenli Mehmet Hoca Efendi ve rahmetli Ahmet Gürtaşla birlikte.

Gel zaman git zaman Halit Hoca, Konya Yüksek İslam Enstitüsünden, ben de İstanbul Hukuk Fakültesinden mezun olduk. Bir süre sonra Halit Hoca'nın İstanbul'a tayini çıktı. Yıl 1966'nın sonlarıydı galiba. Ben de İstanbul'da avukatlık stajımı yapıyordum. Bu arada, birkaç üniversite öğrencisi olarak cep harçlıklarımızla beş metrekarelik, yarı bodrum, daracık bir mekânda kurduğumuz "Ötüken Yayınevi" ile de ilgileniyordum. Kadere bakın ki Halit Hoca da bizden bir müddet sonra iki Konyalı arkadaşıyla birlikte "İrfan Yayınevi"ni kurarak Türk yayın hayatına atılıyordu. Ötüken ve İrfan Yayınevleri, çok faydalı kitaplar yayımlayarak nesillerin yetişmelerinde önemli hizmetlerine hâlen devam ediyorlar. Bu yayın ve hizmet paralelliği, 1973 sonlarında yeni bir işbirliği ve güç birliğine dönüşerek yayıncılık alanında çok ciddi bir ihtiyacın karşılanması amacıyla ANDA DAĞITIM'ın kurulmasına yol açıyordu. Bu arada 1974 yılında Halit Hoca, Mehmet Doğru ile, İrfan Yayınevini merhum Mustafa Pektur'a bırakarak yeni bir yayınevi kuruyordu. Daha ziyade çocukları ve gençleri hedef kitle edinen Damla Yayınevi, damla damla hizmet arzusuyla Türk yayın hayatındaki seçkinler kervanına katılıyordu.

Öte yandan Halit Hoca, asıl mesleğinde de imam, vaiz, müftü olarak

yükselip ilerliyordu. Nihayet 1982'de Fatih Müftülüğünden, Diyanetin merkez teşkilatında "Din Hizmetleri Dairesi Başkanlığı"na atanarak İstanbul'a veda ediyordu. Böylece Halit Hoca'nın Ankara günleri başlamıştı. O İstanbul'a geldikçe veya bizim yolumuz Ankara'ya düştükçe aralıklı görüşebiliyorduk artık. Yıllar yılları kovaladı. Bir gün baktık Halit Güler Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı olmuş, çok sevindik. Bir süre sonra da Diyanet İşleri Başkanlığı için adı geçmeye başladı. Şüphesiz bu hizmete de hem kıdem, hem birikim, hem de liyakat açısından son derece uygun idi. Ne var ki birkaç ay vekâleten bu görevi ifa eden Halit Hoca'mızı, asaleten bu göreve tayin etmediler. Maalesef bazı siyasetçiler, hocanın hizmette önünü kestiler ve yazık ettiler. Öyle inanıyorum ki Türkiye'miz, ta o günlerde Diyanetin başında çok güzel bir başkan örneği görecekti, kısmet olmadı. Halit Hoca da bir süre daha Başkan Yardımcısı olarak hizmete devam ettikten sonra emekliye ayrılıp Konya'ya yerleşti.

Konya'ya gidip geldikçe gördüğüm o ki Halit Hoca, gözündeki rahatsızlığına rağmen yine ciddi şekilde okuyor, yazıyor, Cuma günleri camiler dolusu cemaate va'z-ı nasihatte bulunuyor, hayatını güzelliklerle doldurarak yetiştiği topluma borcunu ödemeye devam ediyor. Hayat boyu edinilen bilgiler, tecrübeler, birikimler paylaşıldıkça güzeldir. "İnsanların hayırlısı, insanlara faydalı olandır" buyurmuş Efendimiz. Ahlaki değerler, kafa konforu için değil, yaşanmak içindir. İnsan, inandığını yaşamalı, yaşatmalı. Gördüğüm kadarıyla Halit Hoca'm bunu başarıyla yapıyor. Ne mutlu ona diyorum ve kendisine sağlık, afiyet, huzur içerisinde hayırlı, uzun, bereketli bir ömür diliyorum, müstecap dualarını bekliyorum.